

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Historický ústav FF UHK

Autor práce: Martin Senko

Studium: F20BP0333

Studovaný program a ročník: B0114A120001 Historie se zaměřením na vzdělávání

Studijní obor: Fyzika se zaměřením na vzdělávání

Historie se zaměřením na vzdělávání

Název práce: Typologie struktury venkovských sídel opočenského panství na počátku novověku

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Martin Šandera, Ph.D.

Bakalářská práce Martina Senka si jako cíl stanovila doložit na základě vybrané skupiny pramenů typologii a vývojové tendence venkovských sídel panství v době od 17. do 19. století.

Autor prokázal velmi dobrou orientaci v dosavadní historiografii, už samotný nástin v úvodu textu není pouhým výčet, ale dokládá porozumění, schopnost utřídění a zhodnocení. Nelehkým úkolem bylo i plné ovládnutí dobové terminologie. Od počátku je znát studentův entuziasmus a systematičnost, s nimiž přistoupil k náročnému úkolu.

Také zvolená metodologie a způsob, jak ji dokázal student uplatnit, jsou nespornými klady práce. S využitím pečlivého sledování korelace písemných a kartografických pramenů se mu podařilo vytvořit velmi plastický a přesný obraz opočenského panství a jeho postupné proměny. Důkladně zanalyzoval řadu kvantitativních dat popisujících venkovská sídliště v rozmezí takřka 250 let. Velmi dobře se naučil komparovat údaje, zvláště účetního charakteru, přičemž si byl vědom limitujících faktorů a rizika zkreslení. Pochvalu si zaslouží i rozbor a vyhodnocení informací, které přináší dochované mapy panství.

Výstižně je charakterizována podoba sídel, typologie zástavby, demografická struktura (nižší průměrný počet dětí na rodinu, než je obecná představa), profesní skladba obyvatelstva (oceňují partie věnované venkovským řemeslníkům) i poměru německo a českojazyčného obyvatelstva. Líbí se mi zvláště oddíl věnovaný kostelům na opočenském panství i závěr, že není přímá úměra mezi velikostí a lidností vsi a umístěním kostela.

Student se také nespokojil se s pouhým převzetím konstatování, že výraznou specifikou panství byl vysoký počet nekatolíků i dlouhá desetiletí po Obnoveném zřízení zemském a zakořeněnou evangelickou náboženskou tradici nedokázalo potlačit několik rekatolizačních vln, ale pečlivě tuto skutečnost kvantifikoval. Tak vysoká čísla mě překvapila. Přehlednost textu zvyšují dobře zpracované tabulky a grafy.

Obsáhlý závěr se vyhnul tak častým nešvarům studentských závěrečných prací - není doslovem, ani zhuštěným obsahem, ale přehledným shrnutím výsledků výzkumu a zhodnocením vývojových procesů, kterými prošlo obyvatelstvo i jeho sídliště (typologie staveb, půdorysná podoba a dal.). Student poctivě upozorňuje i některá přetrvávající bílá místa (např. že se nepodařilo objasnit důvod vyššího počtu kovářů v některých vesnicích) a nastínil další možnosti pokračování ve výzkumu vývojových tendencí opočenského venkova.

Nejen rozsahem by předložený text mohl být prací diplomovou. Oceňuji i podobu příloh.

Pakliže jsem dosud autora právem chválil, musím uvést i některá slabší místa. Rušivě působí časté užívání plurálu, v textu práce je omluvitelné, ale v závěru působí opravdu nevhodně.

Některé poznámky jsou vysvětlivkami, např. v pozn. 69, 70 či 84 a 86 chybí odkaz na zdroj. K slabším místům náleží i některé neobratné formulace, např.: Doba po husitských válkách přilákala do oblasti bezvýznamný zemanský rod Trčků z Lípy... (s. 24)

...se na panství rozehrálo bouřlivé náboženské povstání (s. 25)

...velký počet rebelantů nemohl zabránit rychlému skoncování odporu (s. 26)

Je zde i redundantnost některých pasáží:

„Tato ves disponovala půdorysným typem čtvercové či obdélníkové návsi a obklopovala ji plužina dělených úseků. Dle těchto zjištění jsme vyřkli názor, že se jedná o sídliště kombinující půdorys čtvercové či obdélníkové návsi a plužiny dělených úseků. (s. 47)

Lze nalézt i drobnější pravopisné pravopisné prohřešky např. Trčkovské majetky, české království...

Užití označení strych ve smyslu plošné míry (byť takto v řadě pramenů) je poněkud archaické, upřednostnil bych korec.

Uvedení výtky ovšem mají jen marginální význam a nemohou zásadněji ovlivnit celkově velmi pozitivní dojem z předloženého textu a snížit hodnocení.

Závěr: Bakalářskou práci považuji za velmi zdařilou a plně ji doporučuji k obhajobě.

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta